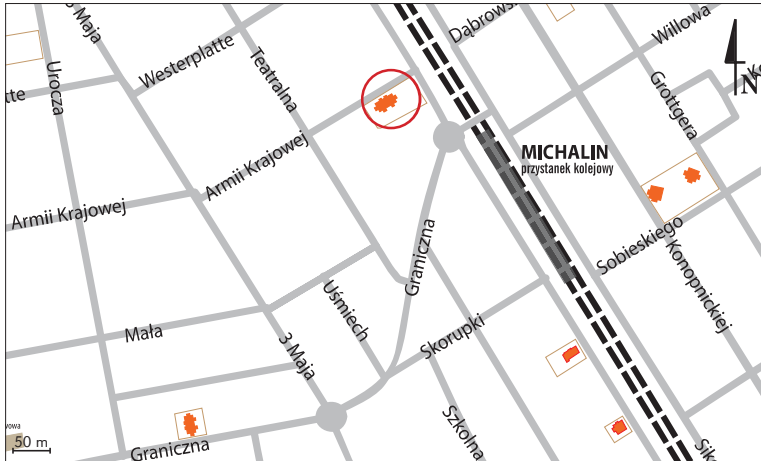

Lp. 27/a		3. Miejscowość
WEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU	
1. Nazwa	2. Czas powstania	
Dom kompleksu pensjonatu Zachęta	przed 1930	Józefów
7. Fotografia z opisem wskazującym na orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym		4. Adres
		Piłsudskiego 22 A 05-420 Józefów obr. 20 działka 107
Widok od strony północno-zachodniej z ulicy Armii Krajowej. Fot. 2025		5. Przynależność administracyjna
		województwo mazowieckie powiat otwocki gmina Józefów
Widok od strony północno-zachodniej z ulicy Armii Krajowej. Fot. 2025		6. Formy ochrony
Widok od strony południowo-wschodniej. Fot. 2025		

8. Historia, opis i wartości

Dom należący do Małki Lipszyc istniał w 1930 roku, kiedy właścicielka w Starostwie Powiatowym otrzymała pozwolenie na budowę trzeciego domu na 15-tysięcznej działce w Falenicy Skarb, a właściwie w Michalinie tuż przy przystanku kolejowym. Domy wynajmowano na pensjonaty, określano miejsce w gazetach jako willa Lipszyca. W 1935 roku spalił się budynek stojący bliżej Teatralnej, rok później Owsiej Lipszyc zatwierdził projekt dużego modernistycznego murowanego domu, wybudował go Mosze Srebrnik i nim dysponował, nieruchomość zwano odtąd pensjonatem Zachęta. Na początku wojny działał tu szpital polowy, po pożarze budynku gminnego w Falenicy w 1943 r. umieszczono Urząd gminy Letnisko Falenica w murowanym budynku Zachęty. Od 1948 do 2012 r. służył dzieciom, kolejno goszcząc różne placówki, najdłużej Dom Dziecka. W drewnianym budynku mieszkała obsługa pedagogiczna. Dziś jest własnością Miasta, zamieszkały.

Budynek drewniany parterowy z nieużytkowym poddaszem zbudowany na wysokiej otynkowanej podmurówce i podwalinie, na planie wydłużonego prostokąta, przykryty został dachem dwuspadowym o poszyciu z blachy falistej (wtórnie). Dom wyposażono w sześć werand, po dwie przy ścianach dłuższych (wydają się być oryginalnie zabudowane) i po jednej w szczytach budynku – jedna pozostała otwarta, druga wtórnie zabudowana. Elewacje oszalowane profilowanymi deskami naprzemiennie z zachowaniem snycerskiego detalu: ozdobne zakończenia desek w pasie gzymsu, listwy narożne, wycięte we wzór nadokienniki, okiennice z żaluzjami, szczyty dachów opracowane ciesielsko. Elementy detalu wyróżnione kolorem brązowym, całość pomalowana na kremowo. Stolarka okienna i drzwiowa z niewielkimi wyjątkami wtórna. Od strony ul. Armii Krajowej, schodki do wejścia pomiędzy werandami zamieniono na pochylnię.

Wartość historyczna wiąże się z funkcją, ważną dla miejsca na każdym etapie rozwoju Michalina, a także z osobą Mojżesza Srebrnika, warszawskiego i falenickiego przedsiębiorcy budowlanego, inwestującego w rozwój okolicy jako nowoczesnego letniska, który został zamordowany przez hitlerowców w obozie pracy przymusowej w tartaku w Falenicy 7 maja 1943 r. Mimo pewnych zmian, budynek zachował oryginalną bryłę, gabaryty, konstrukcję i mnogość elementów, charakterystycznych dla drewnianej architektury linii otwockiej.

Źródła: Prasa warszawska lat 20. i 30. XX w.; Lokalna literatura historyczna; AUm.st. W-wy 38/1140; *Księga Falenicy*, W-wa 2025; ŻIH, Zeznanie Pniny Srebrnik, 1967 r.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Budynek w stanie dobrym, zamieszkały.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

Lidia Głazewska-Dańko
4 czerwca 2025

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków